

Hotărârea nr. 8783 din 25 octombrie 2011 a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române referitoare la coresponsabilitatea slujitorilor și a organismelor parohiale și mănăstirești în privința respectării disciplinei financiar-contabile

Având în vedere că propunerile Cancelariei Sfântului Sinod sunt urmarea numeroaselor scrisori primite la Patriarhia Română, care sesizează **aspecte negative în ceea ce privește disciplina financiară de la parohii, mai ales în legătură cu procedura deschiderii cutiei milelor și a efectuării monetarului la parohii, dar și cu nereguli și abateri în domeniul financiar care afectează disciplina monahală și prestigiul Bisericii;**

Ținând seama că propunerile prezentate în referatul Cancelariei Sfântului Sinod au ca scop **prevenirea abaterilor de la disciplina și rânduiala vieții parohiale și monahale, eliminarea cazurilor de indisciplină financiară, precum și a unor tendințe de însușire de foloase necuvenite;**

Constatând că, în *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, în regulamentele bisericești specifice, precum și în cuprinsul unor hotărâri ale Sfântului Sinod sunt cuprinse prevederi care normează coresponsabilitatea slujitorilor bisericești și a organismelor parohiale și mănăstirești în privința disciplinei financiare, la nivelul parohiei și al mănăstirii (Anexa nr. 1);

Luând act că, în aplicarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești, precum și a hotărârilor nr. 3781/2009, nr. 860/2010 și nr. 4645/2010 ale Sfântului Sinod, Arhiepiscopia Bucureștilor a adoptat deja, preventiv, prin Permanența Consiliului eparhial, o serie de măsuri pentru respectarea disciplinei financiare, în legătură cu procedura deschiderii cutiei milelor și a efectuării monetarului la parohii, comunicate Cancelariei Sfântului Sinod prin adresa nr. 10977/2011;

Apreciind că măsurile care se vor adopta trebuie avute în vedere în procesul de amendare a unor regulamente bisericești, potrivit specificului acestora;

Ca urmare a discuțiilor care au avut loc pe marginea propunerilor Comisiei pastorale, monahale și sociale, precum și a votului unanim exprimat, **Sfântul Sinod a hotărât:**

1. *Pentru prevenirea unor nereguli și abateri de la disciplina financiară constatate la nivelul parohiilor, precum și pentru a asigura transparența și corectitudinea personalului clerical în acest domeniu, aprobă următoarele măsuri cu caracter unitar, aplicabile la nivelul tuturor parohiilor din Biserica Ortodoxă Română:*
  - a) *La efectuarea săptămânală a monetarului (deschiderea cutiei milei, precum și după slujbele religioase), alături de paroh și preoții coslujitori, dacă sunt mai mulți preoți, să participe și episcopul bisericii și, prin rotație, unul dintre consilierii parohiali;*
  - b) *Cutiile în care se depun donațiile bănești ale credincioșilor vor fi asigurate cu două sau trei încuietori, iar cheile se vor păstra la două sau trei persoane diferite de cele implicate în administrarea bunurilor bisericești;*
  - c) *Protopopii vor sesiza centrelor eparhiale eventualele nereguli constatate, în vederea aplicării de sancțiuni disciplinare celor în cauză.*
  - d) *Niciun preot paroh și niciun preot coslujitor nu poate efectua singur monetarul;*
  - e) *Se interzice cu desăvârșire participarea membrilor familiei preotului paroh sau a familiei preoților coslujitori la efectuarea monetarului;*
  - f) *Se interzice cu desăvârșire participarea persoanelor străine de organisme parohiale la efectuarea monetarului, indiferent dacă acestea au calitatea de ctitori, donatori sau binefăcători.*
2. *Aprobă modelul de proces/verbal ce se va redacta la deschiderea cutiei, precum și în urma serviciilor religioase (Anexă nr. 2 comunicată eparhiilor).*

3. *Privitor la corectitudinea și transparența în domeniul financiar la nivelul mănăstirilor și schiturilor din Biserica Ortodoxă Română, aprobă următoarele măsuri:*
- a) *Toate donațiile bănești care se încasează de la slujbe vor fi predate săptămânal la casieria mănăstirii, cu proces-verbal.*
  - b) *Săptămânal, starețul și consiliul economic vor informa obștea despre veniturile și cheltuielile mănăstirii.*
  - c) *Părinții duhovnici și slujitorii altarelor care nu predau sumele respective, precum și stareții care nu vor informa obștea mănăstirii despre veniturile și cheltuielile mănăstirii, vor fi sancționați prin chemarea în Consistoriul monahal, pentru lipsă de transparență și incorectitudine în activitatea financiară, însușirea de foloase necuvenite, păgubirea mănăstirii de fondurile necesare întreținerii și activităților ei culturale, misionare și social-filantropice.*
  - d) *Niciun monah hirotonit nu poate săvârși sfeștanii sau slujbe în mănăstire fără aprobarea consiliilor economic și duhovnicesc.*
  - e) *Niciun monah hirotonit nu are voie să părăsească mănăstirea pentru a săvârși slujbe în afara mănăstirii, fără acordul consiliului duhovnicesc al mănăstirii și fără acordul scris al preotului paroh din zona în care se săvârșește slujba.*
  - f) *Pe biletul de învoire care se eliberează regulamentar monahilor se va menționa interdicția de a oficia slujbe în afara mănăstirii, fără acordul consiliului duhovnicesc al mănăstirii și fără acordul preotului paroh.*
4. *Măsurile adoptate prin prezenta hotărâre sunt conforme cu legislația bisericească în vigoare, iar ca formulare vor fi preluate în regulamentele bisericești specifice, cu prilejul amendării acestora.*

Prezenta hotărâre și anexele se comunică tuturor eparhiilor ortodoxe române din țară și din străinătate, în vederea adoptării măsurilor necesare pentru aducerea la îndeplinire, potrivit celor aprobate.

A. REFERITOR LA PAROHIE (preotul paroh, preoții slujitori, epitropul și organismele eparhiale)

Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române:

Art. 50 – În cadrul întreitei slujiri preoțești: învățătoarească, sfințitoare și pastoral-misionară, parohul exercită următoarele atribuții:

k) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial și controlează modul de administrare a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale bisericesti din parohie;

Art. 63 – Consiliul parohial delegă unul sau doi membri care, în calitate de epitropi, sprijină parohul în administrarea corectă și eficientă a bunurilor parohiale. Numele epitropilor se comunică protopopiatului pentru aprobare.

Art. 64 – (1) Parohul este administratorul întregii averi parohiale mobile și imobile împreună cu Consiliul parohial, sub controlul Centrului eparhial, și răspunde canonic-disciplinar și administrativ-bisericesc în fața acestuia, iar pentru administrarea și gestionarea defectuoasă a averii bisericesti răspunde și în fața instanțelor civile și penale, în baza legislației în vigoare.

Art. 65 – Preotul paroh, ca administrator al bunurilor parohiale, are următoarele îndatoriri:

a) să administreze corect bunurile mobile și imobile ale parohiei, instituțiilor culturale, sociale și fundamentale, precum și fondurile parohiale pe baza registrelor de evidență financiar-contabilă, de gestiune și inventar;

Regulamentul pentru alegerea, funcționarea și dizolvarea organelor deliberative și executive în parohiile, protopopiatele și eparhiile din Patriarhia Română:

Art. 48 – Epitropul este administratorul averii parohiale, sub controlul permanent al preotului paroh.

Art. 49 (1) – Atribuțiile epitropilor parohiali sunt următoarele:

a) A administra averea mișcătoare și nemișcătoare a bisericii, instituțiilor culturale și fundațiilor, sau fondurilor pe care le va primi cu inventar de la Consiliul Parohial, pangar, colportaj etc.;

Administrarea se va face în conformitate cu hotărârile Adunării Parohiale sau ale Consiliului Parohial și potrivit normelor și regulamentelor în vigoare;

b) A păstra într-o ladă sau casă de fier banii și hârtiile de valoare ale parohiei;

Regulamentul pentru administrarea averilor bisericesti:

Art. 6 – Epitropul are următoarele îndatoriri:

d) Păstrează într-o ladă sau casă de fier banii și hârtiile de valoare, conform normelor legale;

g) Îndeplinește orice alte îndatoriri ce i se dau de organele superioare sau de Consiliul Parohial.

Hotărârea nr. 1140 din 12-13 martie 2002 a Sfântului Sinod:

Par. c) – Centrele eparhiale vor reaminti preoților rolul epitropilor parohiali desemnați prin Consiliile Parohiale și îndatorirea lor de a-și îndeplini atribuțiile statutare și regulamentare;

Hotărârea nr. 3781 din 19 iunie 2009 a Sfântului Sinod:

Pct. 1 – Fiecare conducător de unitate bisericască, la nivel de parohie, protopopiat, mănăstire, eparhie, mitropolie și patriarhie, are îndatorirea de a administra averea bisericască numai împreună cu organismele bisericesti statutare (prin corespondență cu obligația de control preventiv din legislația de stat);

Pct. 7 – În cazul constatării unor abateri de la disciplina financiar-contabilă și de administrare a patrimoniului imobil al unităților de cult, pe baza cercetării ce se va efectua de organele de control abilitate la nivelul fiecărei unități bisericești, personalul clerical răspunde canonic-disciplinar, administrativ-bisericesc, civil și penal, urmând a fi deferit instanței de judecată bisericească, potrivit cu starea pe care o ocupă în Biserică: preot, protopop, personal clerical de conducere de la centrul eparhial – în judecata Consistoriului eparhial; stareț, stareță – în judecata Consistoriului monahal; ierarh – în discuția Sinodului Mitropolitan și, apoi în examinarea Sinodului Permanent și, după caz, în judecata Sfântului Sinod;

B. REFERITOR LA MĂNĂSTIRI (starețul(a), egumenul(a), consiliul economic, casierul, eclesiarhul, arhondarul și chelarul)

Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române:

Art. 75 (3) – În mănăstirea, schitul sau metocul date în folosință prin sfințire, nici unul dintre ctitori, donatori și binefăcători nu are vreun drept de proprietate, folosință sau amestec în conducerea, administrarea și viața spirituală a acestora.

Art. 78 (3) – Starețul(a) este ajutat(ă) în îndeplinirea atribuțiilor sale de conducere de: Soborul mănăstiresc, Consiliul duhovnicesc și de învățătură, Consiliul economic și Consiliul de disciplină (judecată).

Regulamentul pentru organizarea vieții monahale și funcționarea administrativă și disciplinară a mănăstirilor:

Art. 29 (2) – Aceștia nu au voie să părăsească mănăstirea (schitul) fără învoirea starețului (stareței), care poate elibera bilet de voie pentru o perioadă de timp de cel mult 8 (opt) zile pe an; pentru o durată mai mare de 8 (opt) zile, aprobarea de învoire o dă, pe baza cererii scrise, Chiriarhul locului.

Art. 52 – La sfârșitul fiecărei luni, casierul, eclesiarhul, arhondarul și chelarul sunt datori a prezenta starețului justificarea bunurilor și a sumelor din afară și din casieria mănăstirii. Starețul convoacă Consiliul Economic și constată felul de întrebuințare a bunurilor și a sumelor primite. Constatarea se consemnează într-un proces-verbal semnat de toți cei prezenți. Aceste constatări vor servi ca piese justificative la încheierea contabilității anuale.

Hotărârea nr. 4645 din 7 iunie 2010 a Sfântului Sinod:

Pct. 5 – Aprobă ca, în vederea evitării unor abateri și încălcări ale normelor de disciplină financiar-contabilă și administrativ-patrimonială la unele mănăstiri și schituri, constatate sau semnalate în sesizări primite la Patriarhia Română, centrele eparhiale să urmărească cu rigurozitate aplicarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești, precum și a celor legale privind gestiunea financiar-contabilă, respectiv: înregistrarea veniturilor provenite din servicii, contribuții și donații de la credincioși sau de la persoane juridice, justificarea sumelor cheltuite cu aprobări ale Consiliului economic și ale Centrului eparhial.